

TEKST: Željko Popović
FOTO: iz korporacijskog fundusa

Inicijativa za elektroničku Jugoistočnu Europu (Electronic South Eastern Europe - eSEE inicijativa) promovira stvaranje prikladnog institucionalnog okruženja za izgradnju informacijskog društva, u skladu sa smjericama Europske unije. Cilj je ove inicijative koordinacija i stvaranje mogućnosti za uvođenje informacijsko-komunikacijske tehnologije u područjima poput poslovanja, upravljanja, zdravstva i obrazovanja. Članice eSEE Inicijative su Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Moldavija, Rumunjska, Srbija i Kosovo. eSEE inicijativu podržavaju i međunarodne i nacionalne organizacije Europska komisija, UNDP, UNECE, USAID, USCDLP, INA Akademija itd. Zemlje članice potpisale su 2002. Agendu o razvoju informacijskog društva u Jugoistočnoj Europi, koja se oslanja na pozitivna iskustva eEurope programa. Ona poziva svoje sudionike na konkretno djelovanje u cilju unaprijeđenja organizacijskog, zakonodavnog i regulatornog okruženja za razvoj informacijskog društva, kao i njegova promicanja kroz regionalnu suradnju na razvoju usluga poput elektroničke javne uprave, elektroničkog učenja i sl. Agenda smatra kako razvoj informacijskog društva ima bitnu ulogu u gospodarskom razvoju regije, u njezinom priključenju EU te međusobnoj suradnji zemalja regije. Članice eSEE inicijative potpisale su 2007. novu Agendu "The eSEE Agenda Plus for the Development of Information Society in SEE 2007-2012" koja promovira jedinstveno, otvoreno i kompetitivno interno ICT tržište, stavljajući prioritete na inovacije i ulaganja u istraživanje i razvoj i obrazovanje kojima se želi ostvariti ciljeve uključivog e-Društva.

ICT TRŽIŠTE U BIH

Unatoč gospodarskoj кризи koja je zahvatila sve dijelove svijeta, uporaba informacijskih i komunikacijskih (ICT) usluga, a osobito usluga pokretnih komunikacija i internetskih usluga, raste u cijelom svijetu. Prema redovnom izvješću Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) pod nazivom Mjerenje informacijskog društva, potkraj 2009. u svijetu je zabilježeno oko 4,6 milijardi korisnika pokretnih mreža, a internetom se koristilo oko 1,7 milijardi ili 26 posto svjetskog stanovništva.

ICT NUŽAN ZA RAZVOJ

Prema Indeksu razvoja ICT tehnologija (IDI), koji uspoređuje stupanj razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije u 154 zemlje koje su članice Međunarodne unije za telekomunikacije, Bosna i Hercegovina je u 2008. godini zauzimala 64. mjesto.

Indikatori razvoja sektora komunikacija u svijetu ukazuju da se regulacija područja komunikacija direktno odražava na ukupan ekonomski rast jedne države te da pristup širokom rasponu usluga koje su omogućene krajnjim korisnicima, po pristupačnim cijenama, ima pozitivan utjecaj na trend rasta stupnja obrazovanja svih građana. Napredak telekomunikacija u BiH predstavlja realan kontinuirani proces u kojem treba slijediti trendove koje nameće globalizacija, uvodeći u optičaj nove tehnologije, koje će neminovno dovesti do razvoja i jačanja tržišta.

Pozitivni efekti će se postići ukoliko se podržava i ohrabruje primjena novih

tehnologija, pružanje novih usluga, nastupanje novih pružatelja usluga na tržištu te u tom kontekstu općenito omogućuje investiranje u sektor komunikacija BiH.

KLJUČNE SMJERNICE DONESENE

Vijeće Ministara BiH je usvojilo Politiku, Strategiju i Plan akcije za razvijanje informatičkog društva u Bosni i Hercegovini. Strategija pokriva razdoblje od 2004. do 2010. godine, s fokusom na ključno razdoblje između 2004. i 2007. godine.

Zadnja verzija BiH Politike za razvijanje informacijskog društva je izrađena početkom 2004. godine, a dokument je usvojen od strane Upravnog odbora polovicom iste godine. Gore navedeni dokumenti su pripremljeni od strane radnih grupa koje sačinjavaju eksperti iz različitih područja u koordinaciji s UNDP misijom u BiH.

PROBLEMI U PROVEDBI

Iako navedeni dokumenti precizno definiraju projekt koji treba izvršiti od danas je malo toga urađeno. Ovo se naročito odnosi na ključno razdoblje – niz važnih projekata je planiran, a većina nije ni započela ili za njih nisu osigurana financijska sredstva. Agencija za razvoj informacijskog društva još uvijek nije uspostavljena, a trenutno je u parlamentarnoj proceduri akcijskog plana za razvoj informacijskog društva u BiH koji daje okvir za razvoj ICT infrastrukture, ICT

industrije, e-poslovanja, e-obrazovanja, e-zdravstva, e-vlade, e-zakona i informacijskog društva te održivog razvoja.

U BUDUĆNOSTI RAST ULAGANJA

Globalna recesija produbila je ionako tešku ekonomsku situaciju u zemlji i bitno utjecala na smanjena ulaganja

u informatičkoj industriji u prošloj godini. Pad bruto domaćeg proizvoda i direktnih stranih ulaganja, visok stupanj nezaposlenosti, konstantna politička nestabilnost i sporost ključnih gospodarskih reformi te nedostatak jasne nacionalne IT strategije ključni su čimbenici pada informatičke potrošnje u 2009. godini.

Studija IDC Adriatics za Bosnu

Hercegovinu pokazuje da će informatička potrošnja u Bosni i Hercegovini i u 2010. godini zabilježiti skromniji pad, dok će u narednih pet godina rasti prosječnom godišnjom stopom od 8,7 posto te doseći brojku od 246,90 milijuna američkih dolara u 2014. godini.

„DA SE BOLJE VIDI“ ERICSSON NIKOLA TESLA 10. PUT NA INFOFEST-U

Ovogodišnji je 18. INFOFEST, Festival informacijskih i komunikacijskih tehnologija, održan u Budvi od 26. rujna do 2. listopada, pod motom „Da se bolje vidi“, iako bi ga prošlogodišnja poruka „Križa, baš zato!“ zapravo puno bolje opisala. Činjenica je da su nastupi, posebno velikih svjetskih kompanija, na ovakvim događanjima sve kraći, no ipak su organizatori u crnogorskom gradiću „bjelosvjetskog“ ozračja okupili respektabilna imena s regionalne ICT pozornice.

ICT I E-ODRŽIVOST

Međunarodni karakter ove tradicionalne manifestacije iznimno je važan domaćinima Festivala na kojem je Ericsson Nikola Tesla nedvojbeno rado viđen i cijenjen sudionik pa je predsjednica kompanije, Gordana Kovačević prvog dana službenog programa održala dobro posjećenu prezentaciju „ICT i e-održivost“. U njoj je dala presjek korporacijskih i kompanijskih postignuća na području održivog rasta i razvoja, s naglaskom na telekom industriju te aktualne primjere iz segmenta ICT rješenja za industriju i društvo. Prezentacija je završila, od publike i medija dobro prihvaćenim

Detalj s jednog od intervjua

Prožimanje povijesnih vrijednosti i suvremenih usmjerenja

filmom o EMH-u, nakon čega su uslijedili intervjui za tamošnje TV i radio postaje.

NOVINA - INFOFEST PARLAMENT

Najznačajnija programska novina bila je diskusijska forma Infofest Parlament s izravnim TV prijenosom. Uvodno izlaganje održala je dugogodišnja predsjednica Stručnog odbora festivala, Milica Pejanović Đurišić, a u raspravi su sudjelovali pažljivo odabrani predstavnici operatora i regulatora. Telekom industriju je predstavljao Željko Popović, naš regionalno priznati autoritet koji je, na poziv organizatora, sudjelovao i na 8. međunarodnoj konferenciji regulatornih tijela s prezentacijom na temu "Sljedeća generacija pristupnih mreža i utjecaj na razvoj regulative".

Spomenimo i da je među javno predstavljene znanstvene radove te

TEKST I FOTOGRAFIJE: Jasna Glavaš

u konkurenciju za nagradu, između višestrukog broja pristiglih, odabran i rad mladog kompanijskog stručnjaka Davora Grgurevića.

TRANSFORMACIJA INFOFEST-A

Tijekom protokolarnog otvaranja budvansko se nebo smilovalo organizatorima, no uporna je kiša uništila više društvenih događanja, prema kojima se INFOFEST sve više usmjerava. Primijetili su, tvrde, zasićenje javnosti tehnologijom te pokušavaju afirmirati boljitak koje su nam napredne ICT tehnologije donijele, umjesto detaljnog prikaza tehnologija samih. U skladu s time transformirao se i INFOFEST, više u emocionalno-društveno, nego u isključivo racionalno tehnološko okupljanje.